

Ett eller flere ord?

Det er stor forskjell på å elske overalt og å elske over alt.

PUBLISERT 7. mai 2013

Regelen er at et eget ord som inngår i en fast flerords forbindelse skal skrives atskilt. «Stedet» er et eget ord, men ikke «steden». Derfor skrives «istedenfor » i ett ord, mens «i stedet for» skrives med tre ord. Det heter «iallfall» eller «i alle fall»; «all» er jo et eget ord, men i entall, mens «fall» her er flertall; de to passer ikke sammen. I andre tilfeller er det betydningsforskjell: «Han elsket henne overalt» (uansett hvor de holdt til), «?over alt» (høyere enn alt annet); «De kom i følge» (sammen) / «forbudt ifølge loven» (etter bestemmelse i); «Hun lo også» (dessuten) / «Og så lo hun» (deretter). «Også» istedenfor «Og så» er en vanlig feil, likeså «i følge» for «ifølge». Like vanlig er ett ord der det skal være to: det heter «til dels» og «på ferde». Men det heter «imot» og ikke «i mot». Som så ofte ellers er det beste rådet som kan gis: Bruk ordliste! I noen tilfeller virker sammenskriving mer terminologisk enn atskilt skrivemåte. En kan ennå bestille en «halvliter» øl selv om det en får, er mindre enn en halv liter. Lærere bruker «rødblyant», dvs. skriver rettinger. «Blåklær» er arbeidshabitt. De som skriver «egeninnsats» og «våtmyr», legger nok en egen betydningsnyanse i det. I noen yrker fører dette til svært lange sammensetninger, av romeren Horats kalt «sesquipedalia verba», halvannen fot lange ord. De sparer plass og er oftest meget presise. Men de er ingen fordel for vanlige lesere og lyttere.

Dag Gundersen, ordbokredaktør og professor i nordisk språkvitenskap

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 50, nummer 5, 2013, side 483